

LV

LV

LV

EIROPAS KOMISIJA

Briselē, 10.1.2011
COM(2010) 810 galīgā redakcija

**KOMISIJAS ZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM, PADOMEI, EIROPAS
EKONOMIKAS UN SOCIĀLO LIETU KOMITEJAI UN REĢIONU KOMITEJAI**

Starpposma novērtējuma ziņojums par programmas “Kultūra” īstenošanu

**KOMISIJAS ZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM, PADOMEI, EIROPAS
EKONOMIKAS UN SOCIĀLO LIETU KOMITEJAI UN REĢIONU KOMITEJAI**

Starpposma novērtējuma ziņojums par programmas “Kultūra” īstenošanu

SATURS

1.	IEVADS	3
2.	PROGRAMMAS PRIEKŠVĒSTURE	3
3.	ĀRĒJAIS NOVĒRTĒJUMS	4
3.1.	Novērtējuma mērķis un noteikumi	4
3.2.	Metodika	4
3.3.	Konstatējumi	4
4.	Novērtējuma galvenie ieteikumi un Komisijas piezīmes	8
5.	Komisijas secinājumi	11

1. IEVADS

Šis ziņojums tiek sniegts saskaņā ar 2006. gada 12. decembra¹ Lēmuma Nr. 1855/2006/EK², ar ko izveido programmu “Kultūra” (turpmāk “programmu”), 13. panta 3. punkta a) apakšpunktu, kur prasīta starpposma novērtējuma ziņojuma iesniegšana Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai līdz 2010. gada 31. decembrim par gūtajiem rezultātiem un programmas īstenošanas kvalitatīvajiem un kvantitatīvajiem aspektiem. Ziņojumā ir pausta Eiropas Komisijas nostāja par galvenajiem secinājumiem un ieteikumiem programmas ārējā starpposma novērtējuma galīgajā versijā, kas pieejama šādā vietnē:

http://ec.europa.eu/culture/key-documents/doc539_en.htm.

2. PROGRAMMAS PRIEKŠVĒSTURE

Saskaņā ar Lēmumu Nr. 1855/2006/EK (turpmāk “Lēmums”) programmas vispārējais mērķis ir paplašināt Eiropas iedzīvotājiem kopīgo kultūras telpu, kuras pamatā ir kopējs kultūras mantojums, attīstot mākslinieku, kultūras darbinieku un kultūras iestāžu sadarbību kultūras jomā ar nolūku veicināt Eiropas pilsonības izveidi. Šis mērķis jāsasniedz, īstenojot programmas īpašos mērķus, proti,

- sekmējot kultūras darbinieku starpvalstu mobilitāti,
- veicinot darbu un māksliniecisku un kultūras produktu starpvalstu apriti,
- sekmējot starpkultūru dialogu.

Programmai ir trīs galvenās daļas. Tās ir:

¹ Grozīts ar 2008. gada 16. decembra Lēmumu Nr. 1352/2008, OV L 348, 24.12.2008., 128. lpp.
² OV L 372, 27.12.2006., 1. lpp.

- pirmā daļa — atbalsts kultūras darbībām, jo īpaši daudzgadu sadarbības projektiem, sadarbības pasākumiem un īpašām darbībām,
- otrā daļa — atbalsts Eiropas līmeņa organizācijām kultūras jomā,
- trešā daļa — atbalsts izpētei, kā arī informācijas apkopošanai un izplatīšanai un darbībām, kas pēc iespējas palielina projektu ietekmi Eiropas kultūras sadarbības jomā.

Pirmajā daļā ir iekļautas kultūras sadarbībai veltītas darbības, dotācijas literatūras tulkošanai, īpašas darbības, kas aptver atbalstu sadarbībai ar trešām valstīm, Eiropas Kultūras galvaspilsētas, kā arī četras Eiropas prēmijas, ko piešķir kultūras jomā. Divas pēdējās darbības tiek veiktas tiešā Komisijas (Izglītības un kultūras ģenerāldirektorāta) vadībā, turpretim citas Komisijas vārdā vada Izglītības, audiovizuālās jomas un kultūras izpildaģentūra (*EACEA*).

Programma izveidota laika posmam no 2007. gada 1. janvāra līdz 2013. gada 31. decembrim. Šis ziņojums aptver visas programmas daļas (izņemot Eiropas Kultūras galvaspilsētas, par ko tiek sniegti atsevišķi novērtējumi³) un visu tās ģeogrāfisko tvērumu pirmajos trīs programmas īstenošanas gados.

3. ĀRĒJAIS NOVĒRTĒJUMS

3.1. Novērtējuma mērķis un noteikumi

Neatkarīga ārēja vērtējuma veikšanai tika izraudzīta firma *ECOTEC Research and Consulting Ltd*. Tā mērķis bija novērtēt, kā īstenota programma un sasniegti tās mērķi, ziņot par to, kā līdz šim veiktās darbības ir palīdzējušas pildīt Lēmumā norādītos mērķus un ES vispārējos mērķus kultūras jomā, kuri minēti Līguma par Eiropas Savienības darbību 167. pantā, kā arī veicināt tādu programmu sagatavošanu un īstenošanu kultūras jomā, kas būtu turpinājums pašreizējai programmai.

3.2. Metodika

Ārējā vērtētāja izmantotā metodoloģija pamatojas uz virkni novērtējuma jautājumu, kuros galvenie kritēriji ir atbilstība, efektivitāte, iedarbīgums un ilgtspēja. Izmantotās analīzes metodes ietvēra dokumentu izpēti (tostarp programmas datu pārbaudi), ar finansētajiem projektiem saistīto lietu izlases pārbaudi, 78 intervijas ar saņēmējiem, programmas īstenošanas iestādēm un citām iesaistītām personām, īpašu mērķgrupas sanāksmi, informācijas apmaiņu ar programmas “Kultūra” vadības komiteju un 11 projektu izpēti. Tika veiktas divas aptaujas tiešsaistē — programmas atbalstīto organizāciju aptauja un to izdevniecību aptauja, kas saņēmušas atbalstu literatūras tulkošanai. Reakcija uz abām aptaujām bija aktīva, attiecīgi 50 % un 40%, saņemot atbildes no respondentiem 34 valstīs.

3.3. Konstatējumi

1. Atbilstība

Vērtējumā ir secināts, ka programmai “Kultūra” ir unikāla nozīme pārrobežu sadarbības stimulēšanā, savstarpēja mācīšanās procesa veicināšanā un nozares profesionalizācijā, kā arī

³ Tomēr tādi savstarpēji papildinoši jautājumi, kas attiecas uz Eiropas Kultūras galvaspilsētām un pārējo programmas daļu, ir iekļauti šajā novērtējumā.

citu Eiropas valstu darbu pieejamības paplašināšanā Eiropas pilsoņiem. Tā netieši sekmē tāda satura veidošanos, kas būtisks ilgtspējīgai izaugsmei un darbavietām, un stimulē jaunas, radošas un inovatīvas attīstības tendences.

Ziņojumā uzsvērts, ka programmai ir izšķiroša nozīme Eiropas kultūru un valodu daudzveidību respektēšanā un Eiropas kultūras mantojuma aizsardzībā un sekmēšanā, kā noteikts Līguma par Eiropas Savienību konsolidētās versijas 3. panta 3. punktā un Līguma par Eiropas Savienības darbību 167. pantā, Eiropas Savienības Pamattiesību hartā (jo īpaši 22. pantā) un ES saistībās, ko tā uzņēmusies kā UNESCO konvencijas “Par kultūras izpausmju daudzveidības aizsardzību un veicināšanu” puse.

Programmas mērķi ir palīdzējuši sasniegt 167. pantā noteiktos mērķus, saskaņā ar kuriem Savienība atbalsta un papildina dalībvalstu rīcību Eiropas tautu kultūras un vēstures zināšanu uzlabošanā un popularizēšanā, Eiropas nozīmes kultūras mantojuma glabāšanā un aizsardzībā, nekomerciālo kultūras sakaru un mākslas un literatūras jaunrades jomā.

Kaut arī programma ir izveidota pirms Eiropas jaunās darba kārtības kultūrai, starp tām abām ir ciešas saites. Daži atbalsta veidi ir tieši saistīti ar attiecīgajiem politikas procesiem (pilsoniskās sabiedrības platformām, politikas analīzes grupām un pētījumiem), turpretim citi veidi ar tiem gan nav tieši saistīti, tomēr spēj radīt labas prakses piemērus un pieredzē gūtu mācību, kas politikas procesiem (sadarbības projektiem, īpašai rīcībai un literatūras tulkošanas projektiem) var būt nozīmīga.

(Visu veidu) sadarbības projekti, kuriem tiek izmantota lielākā daļa programmas finansējuma, un atbalsts ES līmeņa organizācijām ir ļoti būtisks visu trīs konkrēto mērķu panākšanai. Jo īpaši tā piedāvātais potenciāls ļauj tieši atbalstīt mobilitātes periodus, kā arī pasākumus, kas saistīti ar darbu apriti. Prasība par starptautiska mēroga partnerību nodrošina to, ka, veicot pasākumus, daļēji tiek risināts starpkultūru dialogs, jo tiek pulcināti kopā cilvēki, kas pārstāv dažādas kultūras. Tomēr, kaut arī lielākā projektu daļa sekmē starpkultūru dialogu, salīdzinājumā ar diviem pārējiem mērķiem konkrētie pasākumi, kas vajadzīgi šā mērķa sasniegšanai, iezīmējas mazāk skaidri. Tādējādi starpkultūru dialogs parasti (bet ne vienmēr) drīzāk ir projektu papildu ieguvums nekā primārais mērķis. Literatūras tulkojumi dod ļoti taustāmu ieguldījumu starptautiskās aprites mērķa sasniegšanā un netieši — starpkultūru dialoga risināšanā.

Vērtējumā tiek ieteikts, ka, nākotnē būtu svarīgi pārskatīt programmas mērķus, lai ņemtu vērā jaunākās attīstības tendences gan attiecībā uz ES politikas nostādņēm (piemēram, stratēģiju *Eiropa 2020* un Eiropas darba kārtību kultūrai), gan apstākļiem, kas ietekmē kultūras nozari un tās vajadzības turpmākajā laikposmā (tādiem kā globalizācijas ietekme un pāreja uz digitalizāciju).

2. Efektivitāte

Projekta dokumentu pārbaudē un aptaujās gūtie pierādījumi liecina, ka kopumā programmā ir veiksmīgi panākti vajadzīgie rezultāti un ietekme, radot būtisku „sviras efektu”. Par to liecina šādi skaitļi. Laika periodam no 2007. līdz 2009. gadam kultūras darbiniekiem no programmas līdzekļiem tika piešķirtas vairāk nekā 700 dotācijas, kopā ar līdzorganizatoriem aptverot 3000 organizācijas un kopējiem dotāciju maksājumiem pārsniedzot EUR 120 miljonus. Prasība par līdzfinansējumu, protams, veicināja arī papildu finanšu līdzekļu piesaisti valstu līmenī. Atbalstītās darbības aptver plašu sabiedrības daļu un vairo piekļuvi Eiropas kultūrai. Atbalsts literatūras tulkošanai ir palīdzējis nodrošināt vairāk nekā 1600 grāmatu tulkošanu 3 gadu garumā, dodot iespēju 1,4 miljoniem lasītāju piekļūt (jaunākajai) Eiropas literatūrai.

Eiropas Kultūras galvaspilsētas regulāri piesaista miljoniem cilvēku un iesaista tūkstošiem brīvprātīgo, piemēram, Liverpūli 2008. gadā apmeklēja 10 miljoni cilvēku. Eiropas Kultūras mantojuma dienas 2009. gadā piesaistīja 25 miljonus apmeklētāju no visas Eiropas, un Eiropas Savienības popmūzikas gada balvas konkurss “The European Border Breakers Award”, kuru 24 dažādās valstīs pārraidīja 12 televīzijas un 24 radio raidstacijas un kuram varēja sekot internetā, aptvēra simtiem tūkstošus Eiropas iedzīvotāju.

Vairums no projektu organizētājiem uzskatīja, ka ir veiksmīgi tikuši galā ar darbībām, kuras viņi bija apņēmušies veikt šo mērķu sasniegšanai.

Nedz lēmumā, ar kuru programma tika izveidota, nedz aktuālajā programmas aprakstā nav skaidri noteikts, kādiem jābūt atbalstītajiem kultūras pasākumiem pēc būtības, veida un satura. Šāds programmas elastīgums ļauj kultūras darbiniekiem īstenot tādas pieejas, kas ir īpaši piemērotas viņu vajadzībām.

Papildus programmas tiešajiem mērķiem projektos bieži tiek īstenoti dažādi citi mērķi. Pasākumi parasti tiek veikti divās plašās kategorijās — kultūras pasākumi (tostarp mākslinieku pieredzes apmaiņa, kopīga mākslinieciskā jaunrade, kopražojumi, braucieni un festivāli, kā arī apmaiņa ar mākslas priekšmetiem) un atbalsta darbības (pieredzes apmaiņa un sakaru dibināšana, informācijas sniegšana un praktiska palīdzība kultūras darbiniekiem, izglītība, apmācība un pētījumi).

Tie tiek īstenoti ar daudzām un dažādām darbībām. Kultūras darbinieku mobilitātes un darbu aprites nodrošināšana parasti ir notikusi integrētu pasākumu veidā, piemēram, mākslinieku izpildītāju grupām ceļojot, lai rādītu jaunus priekšnesumus, vai māksliniekiem radot un izstādot jaunus darbus mobilitātes perioda laikā. Plaša sabiedrība tiek aptverta, uzstājoties publikas priekšā, rīkojot izstādes, dažreiz ar televīzijas un radio un, protams, interneta starpniecību.

Aptauja liecina, ka izmaksas ir lielākais šķērslis starptautiskai sadarbībai, un tādēļ pēc dotācijas beigšanās projekti parasti neturpinās — lielākoties palielināto izmaksu dēļ, ko prasa starptautiska darbība. Tomēr pie ilgtermiņa guvumiem jāpieskaita programmas nozīme

- mākslinieku prasmju un karjeras veicināšanā, nodrošinot viņiem mobilitātes pieredzi,
- savstarpējas mācīšanās iespēju nodrošināšanā, izmantojot starptautisku apmaiņu, sakaru dibināšanu un eksperimentus, bieži tajās jomās un specializācijās, kur prasmes un zinātība Eiropā ir ģeogrāfiski izkliedēta, tādējādi panākot apjomradītus ietaupījumus un veicinot nozares profesionalizāciju, lai darbotos globālā vidē,
- ģeogrāfiskas nelīdzsvarotības mazināšanā, ar programmas sadarbības dinamiku nodrošinot atbalstu māksliniekiem valstīs ar mazākiem resursiem,
- citu Eiropas valstu ražojumu vai Eiropas kopražojumu aprites veicināšanā un sabiedrības piekļuves paplašināšanā šiem darbiem,
- izvērstāka, starptautiska redzējuma sekmēšanā starp indivīdiem un organizācijām.

Nelīdzsvarotība programmās galvenokārt attiecas uz literatūras tulkošanu. Kaut arī atbalsts ir devis lielu ieguldījumu literatūras darbu aprites veicināšanā, atvieglojot piekļuvi citu Eiropas valstu literatūrai, tomēr angļu un franču valodas ir galvenās avotvalodas (vairāk nekā četros no desmit tulkojumiem), un vairāk nekā puse no tulkojumiem ir veikta piecās mērķvalodās

(itāliešu, ungāru, slovēņu, bulgāru un grieķu). Tāpēc ir vēl neizmantots potenciāls kultūras dažādības veicināšanai, palielinot tulkojumu skaitu dažās lielajās Eiropas valodās ar pasaules nozīmi, kuras var kalpot par starpvalodām turpmākiem tulkojumiem citās valodās.

Tādēļ novērtējumā ir secināts, ka programma ir bijusi efektīva, veicinot pārrobežu sadarbību kultūras jomā, nodrošinot atbalstu mākslinieciskajai un literārajai jaunradei un uzlabojot kultūras izpausmju apriti. Līdz ar to tā ir devusi svarīgu ieguldījumu LESD vispārējā mērķa — veicināt kultūras dažādību Eiropā — sasniegšanā, priekšplānā izvirzot kopīgo kultūras mantojumu.

3. Iedarbīgums

Pieprasījums salīdzinājumā ar pieejamo finansējumu ir bijis augsts — finansējumu ir saņēmis tikai aptuveni viens no četriem sadarbības projektu pretendentiem un tikai aptuveni viens no trim pretendentiem no Eiropas līmeņa organizācijām. Attiecībā uz literatūras darbu tulkojumiem apstiprināto pieteikumu daļa bija lielāka — finansējums tika piešķirts aptuveni pusei pretendentu, bet šis izteikto pieprasījumu līmenis neatspoguļo konstatēto vajadzību pēc lielāka tulkojumu skaita dažās dominējošajās valodās (jo īpaši angļu valodā). Jāatzīmē, ka, plašāk runājot, ir arī latents pieprasījums, kuru neatspoguļo iesniegto pieteikumu skaits, jo dažos gadījumos faktiskā vajadzība pēc finansējuma var arī nerealizēties pieteikuma iesniegšanā (piemēram, ja vajadzīgā finansējuma iegūšana rada grūtības).

Šobrīd izdevumi, tāpat kā sadalījums starp programmas daļām, atbilst prognozēm. Tomēr ir šaubas, vai relatīvi ierobežotais trešo valstu projektu skaits, kuru varētu atbalstīt no esošā budžeta līdzekļiem, spēs radīt “kritisko daudzumu” attiecībā uz mērķa valstīm.

Pieteikumu iesniegšanas process un programmas vadība ir ievērojami uzlabota, salīdzinot ar iepriekš īstenoto “Kultūra 2000” programmu. Izmaiņas iesniegšanas kārtībā, tostarp izmaiņas, kas ar Lēmumu Nr. 1352/2008/EK ir veiktas Lēmuma 9. pantā noteiktajās komitoloģijas prasībās, ir padarījušas pieteikuma iesniegšanas procedūru skaidrāku un īsāku nekā iepriekš (saīsinājušas to par 52–140 dienām atkarībā no programmas daļas). Komisija un Izglītības, audiovizuālās jomas un kultūras izpildaģentūra ar vairākiem pasākumiem ir vienkāršojušas pretendentiem noteiktās administratīvās prasības. Programmas dalībnieki kopumā ir apmierināti ar šīm izmaiņām un programmas aprakstu, kas tika izveidots, lai sniegtu pretendentiem sīkāku un noteiktāku informāciju par pieteikšanos finansējumam.

Kultūras kontaktpunkti (KKP) turpina sniegt pienācīgus pakalpojumus un, kaut arī ir pārāgri spriest, nesen veiktās izmaiņas to darba organizācijā rit apmierinoši, tostarp palīdzot stiprināt darba attiecības starp KKP un Izglītības, audiovizuālās jomas un kultūras izpildaģentūru. Saņēmēji programmas “Kultūra” redzamību un Komisijas veiktās informācijas izplatīšanas darbības kopumā ir novērtējuši kā apmierinošas, bet dati liecina arī par to, ka varētu sasniegt vēl vairāk, jo īpaši vairāk izplatot informāciju ES līmenī, lai arī tiek uzsvērts, ka šajā jomā ir bijuši lieli uzlabojumi kopš programmas “Kultūra 2000”.

Vērtētāju vispārējais secinājums par efektivitāti ir tāds, ka programma galvenokārt ir attaisnojusi cerības attiecībā uz iesaistīto organizāciju veidu un ģeogrāfisko līdzsvaru. Tā ir devusi iespēju piedalīties arī plašam bezpeļņas kultūras organizāciju lokam un mazām un vidējām organizācijām. Vairāk nekā puse no programmas dalībniekiem pārstāv izpildītājmākslas virzienus, bet diezgan liela dalībnieku daļa darbojas arī “starpdisciplīnu jomā”, atspoguļojot daudzu mūsdienu kultūras pasākumu starpdisciplināro būtību. Attiecībā uz pieteikumu skaita sadalījumu (ko ne vienmēr proporcionāli atspoguļo veiksmīgie

pieteikumi) ievērotās sakarības kopumā norāda uz apmierinošu korelāciju starp dalību un valsts lielumu, kā izņēmumu atzīmējot literatūras tulkošanas jomu.

4. Ilgtspēja

Ilgtspējas ziņā daudziem sadarbības projektiem ir sekojuši papildu pasākumi, kas veido stingru pamatu turpmākai darbībai, sekmējot ilgtermiņa guvumus un veidojot pietiekami noturīgas partnerattiecības. Tomēr pastāvīgas sadarbības pasākumi ir ļoti atkarīgi no organizāciju spējas turpināt darbu starptautiskā mērogā pēc tam, kad projekta finansējums ir izsmelts. Daudzos gadījumos starptautiskās sadarbības izmaksu dēļ nebija iespējams turpināt projektus pēc to beigu termiņa vai arī tie bija jāsašaurina. Saskaņā ar ziņojumu Eiropas sadrumstalotība kultūras un valodu ziņā, pašreizējās attīstības tendences ekonomikā un to ietekme uz valsts izdevumiem kultūras un mākslas jomā apgrūtina mobilitātes un aprites uzturēšanu, spēju stiprināšanu un tād arī nozares ilgtspējīgu attīstību.

Dati par Eiropas līmeņa organizācijām, kurām tiek piešķirts atbalsts saskaņā ar programmas 2. daļu, ļauj spriest, ka vairākas no šīm organizācijām tādā vai citādā veidā turpinātu darboties arī bez ES dotācijas, kaut arī šaurākā mērogā.

Eiropas Kultūras galvaspilsētu nosaukums bieži vien attiecīgajām pilsētām dod paliekošu mantojumu, proti, jaunu kultūras infrastruktūru un pasākumus, lielākas spējas vietējā kultūras nozarē un kultūras pārvaldībā, dzīvāku kultūras ainu un patiesi uzlabotu tēlu.

4. NOVĒRTĒJUMA GALVENIE IETEIKUMI UN KOMISIJAS PIEZĪMES

Pamatojoties uz konstatējumiem, vērtētājs sniedza 17 ieteikumus. Tie parādīti slīprakstā (savukārt Komisijas nostāja attēlota standarta rakstā) un iedalīti divās pamatgrupās atkarībā no tā, vai tie attiecas uz pašreizējās programmas “Kultūra” turpmāko īstenošanu līdz 2013. gadam vai jaunās programmas veidošanu (pēc 2013. gada).

1. Pašreizējā programma

1. ieteikums

Komisijai jāturpina pārskatīt literatūras tulkošanai paredzēto dotāciju līmeni, lai nodrošinātu tā atbilstību esošajām tirgus cenām katrā valstī.

2. ieteikums

Nav tiešu priekšrocību pastāvīga atbalsta piešķiršanai festivāliem kā atsevišķai 2. daļas apakšiedaļai. Jaunajā programmas aprakstā, kas publicēts 2010. gada maijā, šis atbalsts ir mainīts, un 1. daļā izveidota īpaša apakšiedaļa, tā lai festivālus varētu atbalstīt kā projektus, nevis no darbībai paredzētu dotāciju līdzekļiem. Festivālu rīkotāji arī turpmāk var pieteikties sadarbības projektiem, ja vien atbilst attiecīgajiem kritērijiem, t. i., projekta pamatā ir sadarbības līgums.

3. ieteikums

Jāpabeidz izmaiņu ieviešana Kultūras kontaktpunktu darba organizācijā, procesa gaitā pēc vajadzības izdarot korekcijas, lai nodrošinātu pastāvīgus uzlabojumus nolūkā sniegt pēc iespējas labākus pakalpojumus kultūras darbiniekiem.

4. ieteikums

Komisijai / Izglītības, audiovizuālās jomas un kultūras izpildaģentūrai jāturpina ik gadu apmeklēt projektus, lai palīdzētu saņēmējiem un nodrošinātu, ka Komisijai/Aģentūrai ir zināms projektu saturs.

5. ieteikums

Jāprasa, lai sadarbības projektu un Eiropas līmeņa organizāciju gala ziņojumos būtu norādīts to personu skaits, kurām piešķirti mobilitātes periodi.

6. ieteikums

Jāturpina iesāktais darbs projektu rezultātu veicināšanā ar ikgadēju konferenci un publikāciju palīdzību un, ja resursi atļauj, jāapsver turpmākas šāda veida darbības. Kultūras kontaktpunktiem jāaicina saņēmēji dalīties savā pieredzē vietējo “informācijas dienu” laikā.

Komisijas nostāja

Komisija kopumā piekrīt minētajiem ieteikumiem. 2007. gadā tā uzsāka plašu vienkāršošanas procesu, kura rezultātā ievērojami uzlabojās pašreizējās programmas vadība un īstenošana, tostarp arī daudzi aspekti, uz ko ziņojumā norādījis vērtētājs; un šie uzlabojumi ir guvuši iesaistīto personu plašu atzinību.

Jāprecizē, ka kopš 2010. gada festivāli tiek atbalstīti ne vairs ar darbības dotāciju starpniecību, bet kā projekti. Kā minēts ziņojumā, 2. ieteikums tādējādi jau ir īstenots. Attiecībā uz 1. ieteikumu (vienotās likmes par literatūras tulkojumiem pārskata reizi divos gados — tā kā šis darbs tika veikts 2010. gada sākumā, nākamā pārskatīšana plānota 2012. gadā), 3. ieteikumu (KKP darba organizācija sniegto pakalpojumu uzlabošanai kopš 2010. gada ir pilnībā pabeigta un tagad, šajos apstākļos, to var uzskatīt par stabilu šīs programmas īstenošanas periodam) un 4. ieteikumu (aizvien lielāks, galvenokārt Izglītības, audiovizuālās jomas un kultūras izpildaģentūras, apmeklēto projektu skaits, ļauj Komisijai/Aģentūrai gūt daudz labāku priekšstatu par atbalstītajām darbībām to labākai pārraudzībai un veicināšanai) — Komisija jau ir veikusi nepieciešamās izmaiņas pašreizējās programmas struktūrā. Būtu interesanti vēl vairāk precizēt to personu skaitu, kas iesaistītas mobilitātē vai kurām tā ir piešķirta, pamatojoties uz 5. ieteikumu. Tā kā šīm vajadzībām būtu vajadzīgas nelielas izmaiņas Izglītības, audiovizuālās jomas un kultūras izpildaģentūras standartveidlapās, kas paredzētas projektu gala ziņojumiem, ir jārod piemērotākais laiks šo iespējamo izmaiņu ieviešanai.

Starp pasākumiem, kuru mērķis ir projektu rezultātu veicināšana (6. ieteikums), tiks turpināta ikgadējo konferenci rīkošana un publikāciju izdošana, un Komisija pētīs, kādas vēl iespējas ir pieejamas, izmantojot tās rīcībā esošos resursus. No KKP organizētajām vietējām informācijas dienām daudzas jau tagad, kopš 2010. gada, ir vairāk orientētas uz atbalstītajos projektos gūtās pieredzes apmaiņu, un, kad vien vajadzīgs un iespējams, Komisijas / Izglītības, audiovizuālās jomas un kultūras izpildaģentūras pārstāvji tajās piedalās.

2. Turpmākā programma

7. ieteikums

Turpmākās programmas vispārējie un konkrētie mērķi jāpārskata, lai atspoguļotu attīstības tendences kopš laika, kad tika izveidota iepriekšējā programma, tostarp izmaiņas, kas ietekmējušas kultūras nozari, un jaunākās politiskās nostādnes, piemēram, stratēģiju Eiropa 2020, tās pamatiniciatīvas un Eiropas darba kārtību kultūrai.

8. ieteikums

Jāapsver atbilstošais maksimālā līdzfinansējuma līmenis programmā. Relatīvi zems maksimālā līdzfinansējuma līmenis ļauj finansēt lielāku projektu skaitu, tomēr pārmērīgi zems līdzfinansējuma līmenis var atturēt pakalpojumu sniedzējus no pieteikumu iesniegšanas un neļaut tiem īstenot vērienīgus projektus. Patiešām, ja līdzfinansēšanas līmenis neatspoguļo realitāti (piemēram, krasu publiskā finansējuma samazinājumu valsts līmenī, ekonomisko lejupslīdi, kas sarežģī privāto sponsoru piesaistīšanu utt.), lielumam skaitam kultūras pakalpojumu sniedzēju varētu faktiski tikt liegta iespēja pieteikties programmā, un tā rezultātā programma var nenasniegt savus mērķus. Tāpēc līdzfinansējuma līmeņa priekšrocības un trūkumi turpmākajā programmā ir rūpīgi jāizvērtē, ņemot vērā tās mērķus un prioritātes un esošos apstākļus.

9. ieteikums

Jāturpina īstenot programmas starpdisciplīnu pieeju, atspoguļojot reālās attīstības tendences kultūras nozarē, tostarp digitalizācijas ietekmi, kuru rezultātā robežas starp nozarēm kļūst plūstošākas un ir izplatīti starpnozaru eksperimenti.

10. ieteikums

Jāapsver, vai būtu saglabājama atšķirība starp daudzgadu un divu gadu sadarbības projektiem, ņemot vērā to vienādos mērķus.

11. ieteikums

Jāapsver trešo valstu aspekts, jo pašreizējā pieeja, saskaņā ar kuru konkrētam gadam tiek izraudzīta viena vai vairākas valstis, kritiskā daudzuma trūkuma dēļ nav spējusi pilnībā pierādīt savu ietekmi ilgtermiņā.

12. ieteikums

Tā kā, neskatoties uz vienoto tirgu un darbinieku pārvietošanās brīvību, mobilitātei un aprītei aizvien vēl ir daudz šķēršļu, jāapsver atbalsts kvalitatīvākas informācijas kvalitatīvāku zināšanu, kā arī konsultāciju sniegšanai tiem kultūras darbiniekiem, kuriem jāstrādā citā ES valstī.

13. ieteikums

Komisijai un Izglītības, audiovizuālās jomas un kultūras izpildaģentūrai ir jāapsver veidi, kā veicināt lielāku skaitu literatūras tulkojumu no nepietiekami pārstāvētajām valodām (jo īpaši jauno dalībvalstu valodām) vairāk izplatītajās valodās, tādās kā angļu, franču, vācu un spāņu, kas bieži tiek izmantotas kā starpvalodas turpmākiem tulkojumiem un tādējādi sniedz vērtīgu ieguldījumu kultūras un valodu dažādības veicināšanā. Jāapsver arī citas iniciatīvas, lai papildus veicinātu literatūras tulkošanu.

14. ieteikums

Jāapsver kategorijas “atbalstīšanas tīkli” pārdēvēšana atpakaļ par “tīkliem”, jo organizācijām ne vienmēr ir kaut kas jāatbalsta, lai to darbība nāktu par labu mākslinieku mobilitātei, darbu aprītei utt.

15. ieteikums

Novērtējums ir parādījis programmas nepieciešamību un potenciālu jaunu, radošu un inovatīvu attīstības tendenču un struktūru stimulēšanā, tomēr starptautiskās sadarbības izmaksas var apgrūtināt struktūru saglabāšanos vai projektu turpināšanos pēc ES dotācijas termiņa beigām. Tāpēc būtu jādomā par to, kā ar turpmāko piešķiršanas kritēriju palīdzību līdzsvarot jaunu un inovatīvu pasākumu un struktūru rašanos, vienlaikus nodrošinot to, ka necieš jau izveidotās struktūras, kurām ir pastāvīga un fundamentāla nozīme programmas mērķu virzīšanā un skaidri samanāma Eiropas līmeņa pievienotā vērtība.

16. ieteikums

Jāapsver, kādai jābūt KKP nozīmei, darba organizācijai un to izraudzīšanās kārtībai jebkurā jaunā programmā. Vajadzības gadījumā šie jautājumi jāpārskata, lai atspoguļotu jaunās programmas prasības, ņemot vērā citu ES programmu labāko praksi.

17. ieteikums

Turpmākās programmas vadībai ir jābūt pēc iespējas vienkāršotai un atvieglotai pretendentu un saņēmēju interesēs tiktāl, ciktāl to atļauj finanšu noteikumi, par pamatu izmantojot pašreizējā programmā panākto.

Komisijas nostāja

Komisija kopumā piekrīt šiem ieteikumiem un pēc iespējas ņems tos vērā, gatavojot priekšlikumu programmai pēc 2013. gada. Tas attiecas gan uz tās saturu, gan vadību, kuru Komisija plāno saglabāt pēc iespējas vienkāršu un efektīvu.

5. KOMISIJAS SECINĀJUMI

Komisija ir vienprātis ar vērtētāja vispārējo novērtējumu attiecībā uz to, ka programmai ir unikāla nozīme pārrobežu sadarbības stimulēšanā kultūras jomā un atzinumu daļā norādīto ieguvumu veicināšanā. Šī programma ir pienācīgi īstenojusi ES rīcību kultūras jomā, kā paredzēts LESD 167. pantā, un tā ir sasniegusi Lēmumā noteiktos mērķus.

Vērtētāja secinājumi liecina, ka nedaudzās konkrētās jomās var veikt nelielus uzlabojumus un ka kopumā dalībnieki ir apmierināti ar programmu un atzīst tās unikālo Eiropas līmeņa pievienoto vērtību. Vērtējums arī pamato to, ka kultūras nozarē turpmākajos gados var saglabāties diezgan liels, ja ne vēl lielāks, pieprasījums pēc šāda veida ES atbalsta un ka programma veicina tāda satura un zināšanu veidošanos, kas ir būtiskas turpmākai ilgtspējīgai izaugsmei, darbavietām un jaunām, radošām un inovatīvām attīstības tendencēm.

Komisija kopš 2007. gada ir ļoti intensīvi konsultējusies ar kultūras nozari un uzmanīgi ieklausās ieinteresēto personu viedokļos, kas tiek izteikti šajā procesā un atbalsojas novērtējuma ziņojumā.

Kā minēts 4. iedaļā, vairākas jaunas iezīmes un uzlabojumi jau ir iekļauti pašreizējā programmā “Kultūra”, tādējādi dažos gadījumos jau iepriekš paredzot vērtētāja ieteikumus.

Tādēļ Komisija plāno ņemt vērā šā novērtējuma rezultātus galvenokārt, plānojot jauno ES programmu kultūras jomā laikiem pēc 2013. gada.